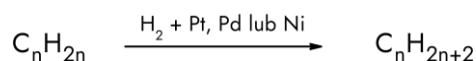
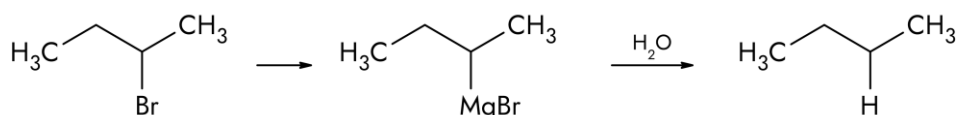

Wybrane metody otrzymywania alkanów

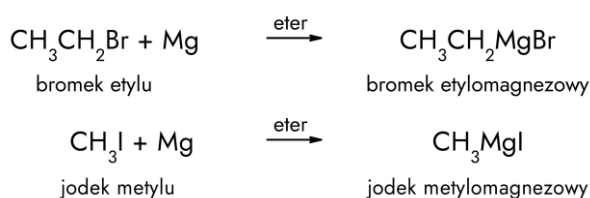
1. Uwodornienie alkenów

2. Hydroliza odczynnika Grignarda

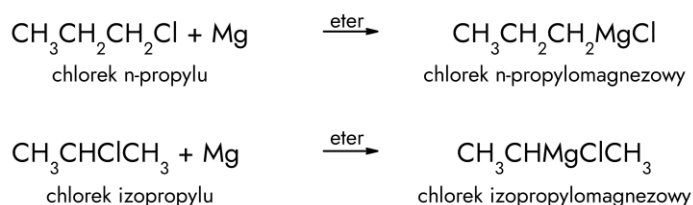

Gdy roztwór halogenku alkilu w suchym eterze dietylowym ($\text{C}_2\text{H}_5\text{O}$), pozostawi się nad opiłkami metalicznego magnezu, wówczas energicznie zachodzi reakcja, roztwór staje się mętny, zaczyna wrzeć metaliczny magnez stopniowo zanika:

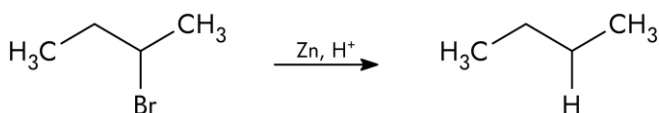
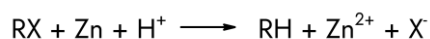

Powstały roztwór znany jest jako odczynnik Grignarda i jest on jednym z najbardziej użytecznych i uniwersalnych odczynników w chemii organicznej.

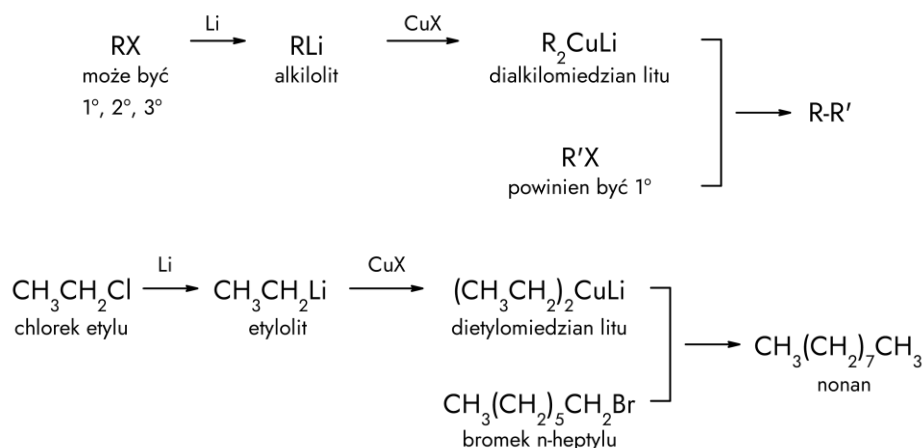
Atom magnezu wiąże się z tym samym atomem węgla, z którym poprzednio połączony był atom halogenu, dlatego grupa alkilowa pozostaje nie zmieniona w procesie przygotowywania odczynnika. Stąd z chlorku n-propylu powstaje chlorek n-propylomagnezowy, a z chlorku izopropylu chlorek izopropylomagnezowy:

3. Redukcja metalem w środowisku kwasowym

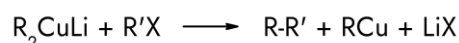

4. Reakcja halogenków alkilów ze związkami metaloorganicznymi

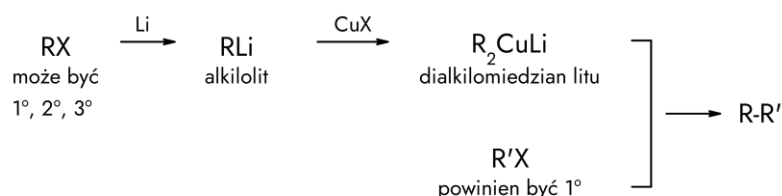

Otrzymanie alkanu o większej liczbie atomów węgla niż w cząsteczce związku wyjściowego wymaga utworzenia się wiązania C-C i może być zrealizowane najprościej przy połączeniu się dwóch grup alkilowych.

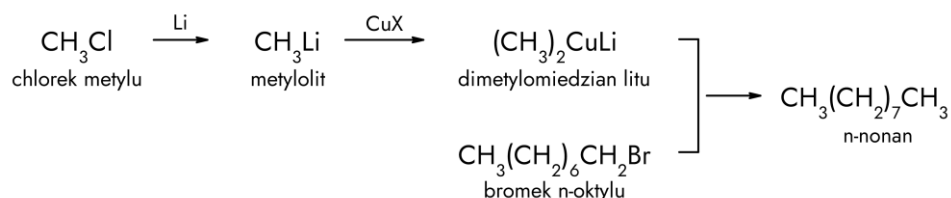
Sprzęganie zachodzi w czasie reakcji pomiędzy dialkilomiedzianem litu: R_2CuLi i halogenkiem alkilu $\text{R}'\text{X}$ (R' symbolizuje grupę alkilową która może być taka sama albo różna od R):

Alkilolit, RLi , otrzymuje się z halogenku alkilu, RX , w podobny sposób jak związki Grignarda - przez dodanie halogenku miedziowego(II) CuX , a następnie drugiego halogenku alkilu $\text{R}'\text{X}$. W rezultacie z dwóch halogenków alkilów RX i $\text{R}'\text{X}$, otrzymuje się alkan:

Aby reakcja przebiegała z dobrą wydajnością, związek $\text{R}'\text{X}$ powinien być halogenkiem pierwszorzędowym, natomiast grupa alkilowa R w związku metaloorganicznym może być pierwszorzędowa, drugorzędowa lub trzeciorzędowa.

Wybór reagenta metaloorganicznego ma zasadnicze znaczenie. Na przykład związki Grignarda albo związki litoorganiczne ulegają reakcji tylko z niektórymi, niezwykle reaktywnymi halogenkami alkilów. Związki sodoorganiczne reagują z halogenkami alkilów, lecz są tak reaktywne, że już podczas ich powstawania zachodzi ich łączenie się z innymi cząsteczkami tego samego halogenku alkilu. Z tego powodu

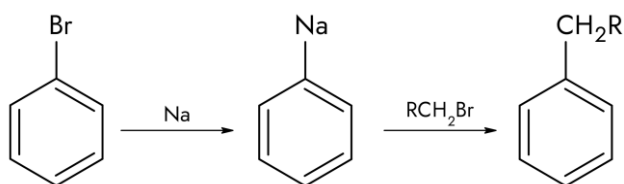
reakcja sodu z halogenkami alkilów (znana jako reakcja Würtza) ma zastosowanie jedynie do syntez symetrycznych alkanów R-R.

5. Reakcja Würtza

Związki sodooorganiczne charakteryzują się nietrwałością i dużą reaktywnością. Reagują z halogenkiem alkilowym, dając węglowodór posiadający podwójną w stosunku do halogenku liczbę atomów węgla. W tej reakcji tej substratem może być wyłącznie halogenek pierwszorzędowy.

6. Reakcja Würtza-Fittiga

Związki arylosodowe są trwalsze od alkilosodowych. Reakcja przebiega bez przegrupowania szkieletu węglowego grupy alkilowej.